

Viranomaislautakunnan vastine rakennusjärjestysluonnoksesta annettuihin lausuntoihin

Lausunnon antaja	Pääkohdat lausunnosta	Vastine ja/tai vaikutus määräyksiin
Tukes	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut yllä mainittuun lausuntopyyntöönne. Tukes pyytää huomioimaan rakentamisen ohjaamisessa ja kaavoituksessa verkkosivuillamme olevan aineiston kemikaaliturvallisuuslainsäädännön (390/2005) näkökulmasta.	Todetaan.
Väylävirasto	<p>Väylävirasto esittää, että rakennusjärjestykseen lisätään osio koskien rautatien läheisyyteen rakentamisessa huomioitavia asioita.</p> <p>Raideliikenteen melu, värinä ja runkomelu</p> <p>Radan läheisyyteen rakennettaessa rakennusten sijoittamisessa ja rakenteiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon rakennuspaikalle ja rakennuspaikan maaperään rautatieliikenteestä mahdollisesti aiheutuva melu, värinä ja runkomelu. Väylävirasto muistuttaa, että mahdollisesti tarvittavat melun- ja värinäntorjuntarakenteet on tehtävä tontille rakentavan tahon toimesta ja kustannuksella. Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin melun- ja värinäntorjunnan kustannuksiin.</p>	<p>Lisätään osio koskien rautatien läheisyyteen rakentamisessa huomioitavia asioita.</p> <p>Hulevesin johtaminen on huomioitu rakennusjärjestysehdotuksessa.</p> <p>Lisätään maininta hulevesiä käsittelevään kohtaan: Hulevesien johtaminen ei saa aiheuttaa haittaa naapurikiinteistöille.</p>

Radan läheisyyteen rakentaminen sekä rautatien suoja- ja näkemäalue

Radan läheisyyteen rakennettaessa tulee huomioida ratalain 37 §:n mukainen rautatien suoja-alue, 38 §:n mukainen rautatien näkemäalue sekä 39 §:n mukaiset toimenpiderajoitukset.

Ratalain 37 §:n mukainen rautatien suoja-alue ulottuu 30 metrin etäisyydelle radan keskilinjasta. Ratalain mukaan radanpitäjällä on tie- tai rautatieliikenteen turvallisuuden sitä vaatiessa oikeus poistaa suoja-alueelta kasvillisuutta tai rajoittaa kasvillisuuden korkeutta. Suoja-alueella ei saa pitää sellaista rakennusta, varastoa, aitaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai jonka käytöstä voi aiheutua vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle taikka haittaa radanpidolle. Edellä mainitut rajoitukset eivät koske rakennuksia asemakaava-alueella sekä rakennuksia, varastoja, aitoja tai muita rakennelmia tai laitteita, jotka on tehty ennen käyttöoikeuden rajoituksen voimaantuloa.

Suoja-aluetta koskettavat ratalain 39 §:n mukaiset toimenpiderajoitukset, joiden mukaan em. alueilla ei saa muuttaa maanpinnan muotoa eikä tehdä ojitusta tai muuta kaivutyötä siten, että muutoksesta voi aiheutua vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle taikka haittaa radanpidolle.

Ratalain 38 §:n mukainen rautatien näkemäalue käsittää tasoristeyksessä olevan alueen, jolla näkemäalan vapaana pitäminen sitä rajoittavista esteistä on tarpeen liikenneturvallisuuden vuoksi. Rautatien näkemäalue määräytyy liikenne- ja viestintäministeriön 28.1.2011 antaman asetuksen mukaisesti.

Radanpitäjällä on oikeus poistaa näkemäalueelta näkemäalaa rajoittava kasvillisuus ja luonnonesteet. Näkemäalueella ei saa pitää sellaista rakennusta, varastoa, aitaa taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, joka näkemäalaa rajoittamalla voi aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisudelle. Rakennusmateriaaleja tai -koneita ei saa säilyttää tasoristeyksen näkemäalueella.

Radan läheisyyteen rakentaminen

Lähtökohtaisesti kaikki rakennustoimenpiteet tulee suorittaa kokonaisuudessaan rautatiealueen ulkopuolella, eikä myöskään rakennusmateriaaleja tai -koneita saa säilyttää rautatiealueella.

Radan läheisyyteen rakentamisesta ei saa aiheutua turvallisuusriskiä, haittaa radan stabiliteetille tai kuivatukselle taikka muuta haittaa radanpidolle tai junaliikenteelle.

Mikäli rakennustöitä on välttämätöntä tehdä myös rautatiealueella, on niistä aina sovittava Väyläviraston kanssa ratalain (2.2.2007/110) 36 §:n mukaisesti hyvissä ajoin ennen rakennustöiden aloittamista. Tällöin kaikessa rautatiealueella tehtävässä työssä noudatetaan kulloinkin voimassa olevia Väyläviraston ohjeita (saatavilla osoitteessa <https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluetelo>) ja työntekijöiltä edellytetään ratatyöturvallisuuspätevyyttä (Turva). Rautatiealueella työskennellessä tulee noudattaa erityisesti Radanpidon turvallisuusohjeita (TURO, Väyläviraston ohjeita 40/2022 tai uudempi) sekä Sähkörataohjeita (Liikenneviraston ohjeita 7/2016). Kyseiset ohjeet on syytä huomioida työturvallisuuden kannalta myös silloin, kun toimitaan rautatiealueen ulkopuolella, mutta radan välittömässä läheisyydessä.

Mikäli kiinteitä rakenteita sijoitetaan lähemmäs kuin 5 metrin etäisyydelle sähköradan jännitteisistä osista, tulee rakenteet maadoittaa Liikenneviraston ohjeen 13/2010 (Rautatiealueelle tulevien kiinteiden laitteiden ja rakenteiden maadoitussuunnittelu) liitteen 5 mukaisesti.

Mikäli rakennustyömaalla käytettävä nostolaite voi ulottua rautatiealueen päälle on sen käytöstä sovitava Väyläviraston kanssa Radanpidon turvallisuusohjeiden luvun 10 mukaisesti ennen rakennustöiden aloittamista (TURO, Väyläviraston ohjeita 40/2022). Mikäli kiinteitä rakenteita sijoitetaan lähemmäs kuin 5 metrin etäisyydelle sähköradan jännitteisistä osista, tulee rakenteet maadoittaa Liikenneviraston ohjeen 13/2010 (Rautatiealueelle tulevien kiinteiden laitteiden ja rakenteiden maadoitussuunnittelu) liitteen 5 mukaisesti.

Ennen kaivutyön tai vastaavan aloittamista rautatien läheisyydessä, on harkittava Väyläviraston kaapelinäytön tarvetta.

Purkutyöt

Väylävirasto edellyttää, että rakennusten purkutyöt eivät aiheuta haittaa tai häiriötä rautatieinfralle ja -liikenteelle, ja että purkutöissä varaudutaan rautainfran suojaamiseen sinkoutuvan purkuaineksen varalta ja pölynhallintaan rata-alueen suuntaan.

Hulevedet

Uusilla katu- ja korttelialueilla muodostuvia sade- ja kuivatusvesiä ei lähtökohtaisesti saa johtaa radan kuivatusjärjestelmiin. Mikäli lisääntyviä hulevesiä

	<p>johdetaan radan sivuojaan tai rumpuihin, tulee niiden virtauskapasiteetin riittävyys varmistaa, jotta padottamisella ei vaaranneta radan stabiliteettia ja kuivatusta.</p> <p>Rautatien sivuoja ja rautatietä alittavat rummut on suunniteltu rautatiealueen kuivatukseen varmistamiseksi nykykäytön mukaisesti. Rummuilla tarkoitetaan myös esimerkiksi radan huoltotien tai tasoristeykset alittavia rumpuja. Hakijan tulee selvittää suunniteltavan muutoksen johdosta sivuojiin ja rumpuihin kohdistuvan huleveden määrä. Hulevedet tulee ohjata joko kunnan hulevesiverkostoon tai hulevesille tulee toteuttaa riittävät viivytysaltaat ennen rautatien sivuojaa ja rumpuja.</p> <p>Suunnittelussa tulee selvittää ja osoittaa rautatien sivuojan ja rumpujen nykyinen hulevesikuormitus ja osoittaa, että sivuoja sekä rumpurakenteet – rakenteiden ikä ja kunto huomioiden – kestävät arvioidun lisääntyvän vesimäärän.</p> <p>Mahdollisesta hulevesien johtamisesta rautatien sivuojaan ja rumpuihin sovitaan kirjallisesti Väyläviraston kanssa. Sopimuksessa huomioidaan, että mikäli radan kuivatusjärjestelmä ei laskelmista huolimatta kestä lisääntyvää hulevesien määrää, tulee hakijan toteuttaa tarvittavat korjaustoimenpiteet kustannuksellaan.</p>	
Savo-Pielisen jäte- lautakunta	<p>Jätehuoltopykälää (44 §) koskien: Ensimmäisen kappaleen mukaan ”Alueilla, joilla on kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, tulee rakentamislupahakemuksessa osoittaa rakennuspaikalle rakennettavien rakennusten kokoon ja käyttötarkoitukseen suhteutetut riittävät tilat jätehuollon järjestämiseen kunnallisten jätehuoltomääräysten</p>	<p>Ensimmäinen kappale koskee myös taloyhtiöitä.</p> <p>Rakennusjärjestysehdotuksessa toinen kappale muutetaan vastaamaan jätehuoltomääräyksiä. Jätetään pois lause: Keräysastiat ja kompostit on vaadittaessa aidattava tai muutoin suojattava palovaaran ja ympäristöhaittojen välttämiseksi.</p>

	<p>mukaisesti. Tilojen varauksessa on huomioitava jätteiden lajittelun ja kuljetuksen edellyttämät vaatimukset. Jätteiden keräysastiat, jätekatokset ja -aitaukset sekä kompostit on sijoitettava tontilla siten, etteivät ne vaaranna paloturvallisuutta, aiheuta kohtuutonta haittaa kiinteistön asukkaille eikä naapurille tai rumenna ympäristöä. Jätteen keräysastiat on sijoitettava siten, että jäteauto pääsee esteettömästi ja turvallisesti niiden välittömään läheisyyteen. Jätteiden keräys ei saa vaarantaa liikenneturvallisuutta.”</p> <p>Toisessa kappaleessa todetaan taloyhtiöitä koskien, että ”taloyhtiöiden jäteastioiden sekä syväkeräysastioiden tyhjennys ja huolto tulee tapahtua omalta tontilta. Keräysastiat ja kompostit on vaadittaessa aidattava tai muutoin suojattava palovaaran ja ympäristöhaittojen välttämiseksi.”</p> <p>Koskeeko ensimmäinen kappale myös taloyhtiöitä? Jätehuoltomääräysten 29 §:n mukaan taajamissa kaikki tietyn kokoiset jätteenkeräyspaikat on suojattava katoksella tai jäteastiasuojalla. Nyt rakennusjärjestysluonnoksen mukaan taloyhtiöiden ”keräysastiat ja kompostit on vaadittaessa aidattava tai muutoin suojattava palovaaran ja ympäristöhaittojen välttämiseksi”. Pohdimme, aiheuttaako tämä sekaannusta, koska jätehuoltomääräykset edellyttävät nimenomaan keräyspaikan sijoittamista katokseen tai jäteastiasuojaan. Olisiko mahdollista sisällyttää tekstiin jollain tapaa tieto siitä, että jätehuoltomääräyksissä on asetettu jätteiden keräysvälineiden ja keräyspaikkojen sijoittamisen lisäksi myös niiden suojaamista koskevat vaatimukset?</p>	
--	---	--

<p>Itä-Suomen elinvoimakeskus (EVK)</p>	<p>Itä-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosasto (jäljempänä Liikenneosasto) toteaa, että päivitystyössä tulee kuitenkin huomioida, että liikennehallinnon lainsäädäntö ei ole muuttunut muun muassa maanteiden suoja- ja näkemäalueiden huomioimisen, maantiemainonnan tai hulevesien johtamisen suhteen. Liikenneosasto muistuttaa yleisesti, että vaikka osa rakentamisesta on vapautettu kunnan rakentamislupavelvoitteiden piiristä, niin esimerkiksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005, LjMTL) 4. luvun maantien ulkopuolisia alueita koskevat maankäyttörajoitukset ja lupavelvoitteet säilyvät ennallaan. Näin ollen myös niin sanottujen lupavapaiden rakentamiskohteiden sijoittelussa tulee ottaa huomioon maantien suoja- ja näkemäalueiden rajoitteet ja tienpitoviranomaisen poikkeamisvalta (LjMTL 44-48 §). Maantien suoja-alue ulottuu pääsääntöisesti valtateillä 30 m ja seutu- ja yhdysteillä 20 m etäisyydelle maantien ajoradan keskilinjasta, jossa rakentamista ja kaivamista on rajoitettu mm. tienpidon, liikenneturvallisuuden ja asumisviihtyisyyden takia. Rautatien suoja-alueita (30 m) koskevat vastaavat rakentamisrajoitteet, jossa toimivalta on radanpidosta vastaavalla Väylävirastolla.</p> <p>Mainoslaitteiden osalta (10 §) on huomioitava, että maantien käyttäjille tarkoitettu tienvarsimainonnasta ja -ilmoittelusta säädetään LjMTL 52 §:ssä. Maantien käyttäjille tarkoitettu mainos tai ilmoitus, joka asetetaan asemakaava-alueen ulkopuolelle tai asemakaava-alueella alueidenkäyttölain (132/1999) 83 §:n 4 momentissa tarkoitettulle liikennealueelle, on ilmoitettava Elinvoimakeskukselle (tällä hetkellä keskitetysti Sisä-Suomen elinvoimakeskukselle). Lisäksi on huomioitava Traficomien määräys tienvarsimainonnasta ja -ilmoittelusta.</p>	<p>Todetaan.</p> <p>Hulevesien johtaminen on huomioitu rakennusjärjestysehdotuksessa.</p> <p>Lisätään maininta hulevesiä käsittelevään kohtaan: Hulevesien johtaminen ei saa aiheuttaa haittaa naapurikiinteistöille.</p>
---	--	---

	<p>Ajoneuvoliittymiä koskien (s.17-18 ja 39 §) liikenneosasto esittää huomioitavaksi, että maantielle johtavan liittymän valtionhallinnon lupaviranomainen on Sisä-Suomen elinvoimakeskus.</p> <p>Lisäksi muistutetaan hulevesien (36 §) osalta, että maanteiden sivuojat eivät ole "yleinen hulevesijärjestelmä" eli hulevesiä ei saa johtaa maanteiden sivuojiin. Asiakohtaan on syytä lisätä maininta, että hulevesien johtaminen ei saa aiheuttaa haittaa naapurikiinteistöille.</p>	
Savon Voima Oyj	<p>Savon Voima Verkko Oy rakentaa sähköverkkoa ja -liittymiä sekä huolehtii sähköverkon toimivuudesta sähkömarkkinalain mukaisesti. Verkon rakentaminen on tarpeen kunnan asukkaiden ja yrityskentän tarpeisiin. Uuteen rakennusjärjestykseen tulisi kirjata mahdollisimman selkeät tulkintalinjat koskien sähköverkkoon kuuluvien rakennusten ja rakennelmien luvanvaraisuutta, sillä tämä edistää hankkeeseen ryhtyvän mahdollisuutta ennakoida luvan tarvetta.</p> <p>Luonnoksessa on puistomuuntamot esitetty pieninä rakennelmina, jotka ovat pinta-alaltaan alle 5 m². Keskimääräinen puistomuuntamo on kooltaan n. 10 m², joten esitetty 5 m² raja pienelle rakennelmalle on liian matala. Puistomuuntamot tulisi luokitella pieniksi rakennelmiksi ilman pinta ala rajoitusta.</p> <p>Selkeä pääsääntö tulee olla, että tavanomaisilta muuntamorakennuksilta, pylväs- ja kaappirakennelmilta ei edellytetä rakentamislupaa. Tulkinta on yhtenevä uuden rakentamislain (myöh. RakL:n) 131 §:n kanssa, jonka esitöiden mukaan vähäisiä laitteita ja rakennelmia olisivat esimerkiksi muun-</p>	<p>Todetaan.</p> <p>Puistomuuntamo sekä jakeluverkon pylväs- ja kaappirakennelmat ovat luvanvaraisuudesta vapautettuja silloin, kun ne sijoittuvat niille kaavassa osoitettuihin paikkoihin. Lupatarve on selvitettävä tapauskohtaisesti. Sijoittamisesta on sovittava maanomistajan kanssa.</p>

	<p>tamo ja jakeluverkon pylväs. Tavanomaiset muuntamorakennukset ja jakeluverkon pylväs- ja kaapirakennelmat tulisivat koko kunnan alueella katsoa vähäisiksi rakentamishankkeiksi, joilta ei siten pääsääntöisesti edellytetä rakentamislupaa. Hallituksen esityksen HE 139/2022 vp mukaan " Vähäisiä laitteita ja rakennelmia olisivat esimerkiksi kiinteistönpidossa käytettävä hiekkasiilo, muuntamo ja jakeluverkon pylväs".</p> <p>Koska rakentamislain RakL 42 § sisältää harkinnanvaraisia kriteereitä rakentamisluvan edellyttämiselle, on toimijoiden tasapuolisen kohtelun ja johdonmukaisen, ennakoitavan tulkintalinjan varmistamiseksi tärkeää kirjata rakennusjärjestykseen kunnan tulkintalinjat harkinnanvaraisten kriteerien soveltamiseen. Näiden olisi hyvä olla linjassa edellä esitetyn pääsäännön kanssa muun muassa sen vuoksi, että tämä nopeuttaa sähköverkon kehittämistä ja tukee yhtiöiden toimintamahdollisuuksia, kun yhtiöt mahdollisesti toimivat usean kunnan alueella.</p> <p>Rakennusjärjestyksessä on syytä linjata, että tavanomaiset muuntamot eivät pääsääntöisesti ole rakentamislain 42 §:n 1 mom. 8-kohdassa tarkoitettuja erityistä toimintaa varten rakennettavia alueita, josta aiheutuu vaikutuksia ympäröivän alueen käytölle, eikä niiltä ole tarpeen edellyttää rakentamislupaa myöskään mainitun pykälän 2 mom. mukaisten alueidenkäyttöisten tai maisemavaikutusten perusteella.</p> <p>RakL:n 42 § 2 mom. mukaan uuden rakennuskohteen rakentamiselta voidaan edellyttää rakentamislupaa myös, jos rakentaminen edellyttää viranomaisvalvontaa olennaisten teknistenvaatimusten</p>	
--	--	--

	<p>toteutumisen varmistamiseksi tai rakennusvalvonnan on tarpeen valvoa rakennuskohteen rakentamista yleisen edun kannalta.</p> <p>Sähköverkkorakentamisessa noudatetaan aina sähköturvallisuuslakia ja siihen liittyviä asetuksia pakottavana sääntelynä. Sähköturvallisuuslain mukainen valvontatoimivalta on sähköturvallisuusviranomaisella. Kunnan rakennusvalvonnan ei ole tarpeen edellyttää rakentamislupaa RakL 42 § 2 mom. nojalla tai esittää sähköturvallisuuteen liittyviä vaatimuksia.</p> <p>Rakentamisen luvanvaraisuuskynnyksen ylittyessä rakennusvalvonnan neuvontaa ja ohjausta tulisi olla saatavilla oikea-aikaisesti ja viranomaiselle tulee varmistaa riittävät resurssit ja osaaminen.</p>	
Lupa- ja valvontavirasto (LVV)	<p>Huomiot rakennusjärjestyksen pykäläluonnoksista</p> <p>14 § Rakennusoikeus, rakennuskohteiden koko ja käyttötarkoitus ranta-alueiden ulkopuolella.</p> <p>Suurin sallittu rakennusoikeus (700 m²) on suورهko osoitettavaksi rakennusjärjestyksellä. Siilinjärven kunnan yleiskaavoissa on käytetty ko. määrystä, mutta on myös pienempiä rakennusoikeuksia. Rakennusjärjestyksessä osoitettavan suurimman sallitun rakennusoikeuden määrää on syytä tarkastaa.</p> <p>16 § Rakennusoikeus, rakennuskohteiden koko ja käyttötarkoitus ranta-alueilla.</p>	<p>Todetaan.</p> <p>14 § ja 16 § Rakennusjärjestysehdotuksessa osoitettu suurimman sallitun rakennusoikeuden määrä on linjassa yleiskaavojen kanssa. Ei poikkeaa voimassa olevassa rakennusjärjestyksestä.</p> <p>20 § Rakennusjärjestysehdotuksessa korjataan viittaus elinvoimakuksen vesitalousosaston suosituksiin.</p> <p>21 § Lähes kaikki kunnan ranta-alueet ovat yleiskaavojen piirissä. Yleiskaavoissa on määritelty tarkat metrimäärät vähimmäisetäisyksistä.</p> <p>Mikäli rakentamista haluttaisiin vielä kaavoittamattomalle ranta-alueelle, pyritään noudattamaan yleiskaavoissa määriteltyjä linjauksia.</p>

	<p>Ranta-alueen suurin sallittu rakennusoikeus vastaa pääosin voimassa olevien yleiskaavojen määräyksiä. LVV muistuttaa, ettei rakennusjärjestyksessä tulisi lähtökohtaisesti antaa hyvin paljon suurempia oikeuksia kuin mitä on annettu yleiskaavoissa.</p> <p>20 § Määräykset alimmasta rakentamiskorkeudesta</p> <p>Rakennusjärjestysluonnoksessa viitataan Lupa- ja valvontaviraston antamiin järvikohtaisin alimpiin rakennuskorkeuksiin. Elinvoimakeskuksen vesitalousosastot antavat edelleen suosituksia alimmista rakentamiskorkeuksista eli tehtävä on keskitetty kolmeen elinvoimakeskukseen. Elinvoimakeskusten suositus lähtee siitä, että rakennuksen kastuessa vaurioituvat rakenteet ovat vähintään keskimäärin kerran 100 vuodessa toistuvan tulvan tasolla, johon vielä lisätään vesistöstä johtuva lisäkorkeus (yleensä vähintään 30 cm) ja suurten selkien rannalla myös aaltoiluvara. Tämä on syytä korjata rakennusjärjestykseen.</p> <p>21 § Vähimmäisetäisyydet rantaviivasta</p> <p>Rakennusjärjestys luonnoksessa ei ole kuvattu metrimääräisiä vähimmäisetäisyyksiä rantaviivasta. Rakennusjärjestyksessä on syytä määrittellä tarkemmin vähimmäisetäisyys, sekä antaa metrimäärät etäisyyksistä.</p> <p>24 § Arvokkaat ja suojellut ympäristöt ja kohteet</p> <p>Pykälän luetteloon on syytä lisätä erityislainsäädännöllä suojellut kohteet (rakennusperintölailla ja kirkkolaila suojellut kohteet), sekä arkeologinen kulttuuriperintö</p>	<p>24 § Lisätään luetteloon erityislainsäädännöllä suojellut kohteet.</p> <p>25 § Muutetaan suojellun rakennuksen määritelmä lausunnon mukaiseksi.</p> <p>29 §, 30 § ja 31 § Sovitettu yhteen ympäristönsuojelumääräysten kanssa.</p> <p>Suunnittelutarvealueet Suunnittelutarvealue on voimassa 10 vuotta rakennusjärjestyksen hyväksymisestä.</p> <p>Suunnittelutarvealue on esitetty kokonaisuutena, johon kuuluvat yleiskaavoissa määritellyt suunnittelutarvealueet (Kirkonkylän, Etelä-Siilinjärven, Kevättömän-Pyylammen ja Hamula-Kumpusen yleiskaavat) ympäristöarvojen tai ympäristöhaittojen vuoksi osoitettavat suunnittelutarvealueet (lentomelualue, Yaran suojavyöhykkeet ja osa vedenhankinnan kannalta tärkeästä pohjavesialueesta) sekä alueet, joilla sijainnin vuoksi on odotettavissa suunnittelua edellyttävää yhdyskuntakehitystä (tulevaisuuden laajennusalueet Kirkonkylän ja Etelä-Siilinjärven välissä sekä Pöljän koulun ympäristö).</p> <p>Ilmastonmuutokseen sopeutuminen: Ilmasto- ja resurssiviisausohjelma on valtuustokäsittelyssä 15.6.2026 eikä ole vielä lainvoimainen. Varsinaisia määräyksiä siitä ei voida vielä rakennusjärjestykseen asettaa. Rakennusjärjestyksen päivitettyssä luonnoksessa 34 §:ssä on ohjaus säilyttämään rakennuspaikalla puustoa ja viherpeitteisyyttä.</p>
--	---	--

25 § Suojellun rakennuksen määritelmä

Lupa- ja valvontavirasto esittää muutosta seuraavaan määräykseen (muutos kursivilla): "Kun suo-
jelu koskee rakennuksen sisätiloja, tyylin ja omi-
naispiirteiden muuttamiseksi voidaan katsoa sisä-
katon, seinien, lattian, listojen, helojen ja valaisin-
ten sekä kiinteiden kalusteiden muuttaminen."

Muutosta esitetään sen vuoksi, että sekä lailla suo-
jeltujen rakennusten ja asemakaavalla suojeltujen
rakennusten sisätiloille annetut suojelumääräykset
ovat yleensä eritelty koskemaan tiettyjä kohteita ja
näin ollen ehdotuksessa esitetty määräys voi olla
osittain ristiriidassa alkuperäisen suojelun laajuus-
den kanssa.

**28 § Maalämpökaivojen sijoittaminen pohja-
vesialueille**

Rakennusjärjestys luonnoksessa on esitetty, että
suunniteltaessa maalämpökaivojen sijoittamista
pohjavesialueelle, on selvittävä vesilain mukaisen
luvan tarve.

LVV:n suositus on, ettei maalämpökaivoja sijoiteta
pohjavesialueelle. Maalämpökaivon sijoittaminen
pohjavesialueelle voi vaatii vesilain mukaisen luvan.

**29 § Pilaantunut maaperä, 30 § Haitalliset ai-
neet, sekä 31§ Melun, pölyn ja tärinän huomi-
oinen**

Rakennusjärjestyksen määräykset on syytä yhteen-
sovittaa kunnan ympäristösuojelumääräysten
kanssa sekä lisätä pykäliin viittaus kunnan ympä-
ristösuojelumääräysten noudattamisesta (soveltu-
vin) osin.

Huomiot suunnittelutarvealueista

Rakennusjärjestyksen suunnittelutarvealueet on osoitettu liitteessä 1, karttatarkasteluna. Rakennusjärjestyksessä määrättyä laajahkoa suunnittelutarvealuetta ei ole perusteltu tausta-aineistossa. Vallitsevan oikeuskäytännön mukaan rakennusjärjestyksessä voidaan osoittaa laajojakin alueita suunnittelutarvealueeksi, mutta sen määrääminen tulee perustua riittäviin selvityksiin. (kts. mm. KHO 2005:3 ja KHO 20.1.2005/84).

Suunnittelutarvealueen rajauksen valintaa tulee perustella tarkemmin jatkovalmistelussa. Lisäksi rakennusjärjestyksessä määrättävä suunnittelutarvealue voi olla voimassa enintään 10 vuotta kerrallaan. Rakennusjärjestyksessä olisi hyvä ilmoittaa määrätyn suunnittelutarvealueen voimassaoloaika, varsinkin jos se on lyhyempi kuin 10 vuotta.

Huomiot rakennusjärjestys luonnoksen vaikutusten arvioinnista

Luonnokseen on lisätty uusi 33 §:ä, jossa ohjataan säilyttämään puustoa ja viherpeitteisyyttä, suosimaan vettä läpäiseviä pintoja sekä selvittämään uhanalaiset lajit ennen rakentamista. Tämä on hyvä kehityssuunta ilmastonmuutoksen huomioimisessa ja siihen sopeutumisessa.

Kuntien rakennusjärjestysten päivitystöissä on tärkeä huomioida nykyistä paremmin sekä ilmastonmuutokseen sopeutumista että ilmastonmuutoksen hillintää. Kyseisessä uudistustyössä ilmastokestävyyttä on syytä vielä vahvistaa, etenkin koska Siilinjärvelle on laadittu alkuvuodesta 2026 luonnos uudeksi ilmasto- ja resurssiviisaisohjelmaksi.

	<p>Rakennusjärjestyksen määräykset on syytä yhteensovittaa kunnan ilmasto- ja resurssiviisauts ohjelman kanssa. Tavoitteiden kanssa linjassa olevalla rakennusjärjestyksellä edistetään ja lisätään kestäväää liikkumista, viherrakennetta ja kestäväää rakentamista sekä sopeudutaan ilmastomuutokseen.</p> <p>Rakennusjärjestyksellä voidaan vaikuttaa huomattavasti rakennetun ympäristön viihtyisyyteen, luonnon monimuotoisuuteen ja hiilivarastojen ja hiilinielujen ylläpitoon. Rakennusjärjestyksessä voidaan esimerkiksi edellyttää tonttien pinta-alan kasvipeitteisyydestä esimerkiksi määräämällä vihertoimesta tai kasvillisen alan osuudesta tontista.</p>	
Siilinjärven ympäristöterveyspalvelut	<p>Suositellaan huomioimaan ilmastomuutoksen vaikutukset rakentamisessa laajemmin. Lämpösaarekeilmiön välttäminen, suositus uusiin julkisiin rakennuksiin ja taloyhtiöihin varaukset jäähdytykselle, jotta pystytään tekemään toimenpiteitä yllämpenevien asuntojen osalta, passiivisten viilennyskeinoja huomiointi rakentamisen suunnittelussa jne. Tämän voisi huomioida esimerkiksi osioissa "2 RAKENNUSKOHTEN RAKENTAMINEN ja §33 Luonnon monimuotoisuus rakentamisessa", koska mm. puuston ja kasvillisuuden säilyttäminen ehkäisee tehokkaasti lämpösaarekeilmiötä sekä suojaa rakennuksia yllämpenemiseltä.</p> <p>27§ Rakentaminen pohjavesialueilla suositellaan muuttamaan kappale "Maata kaivettaessa on pohjaveden yllämpän pinnan ja kaivupinnan välille jätettävä riittävä suojakerros. Täyttöjä tehtäessä on täyttöainesten oltava puhtaita, laadultaan täyttöön soveltuvia kiviperäisiä maa-aineksia" seuraavasti: "Maata kaivettaessa on pohjaveden yllämpän pinnan ja kaivupinnan välille jätettävä riittävä suojakerros, kuitenkin vähintään 4 metriä. Luokitelluilla</p>	<p>Todetaan.</p> <p>27 § Pohjaveden suojakerrosvahvuus määritellään tapauskohtaisesti asiantuntijaviranomaisten lausuntojen perusteella.</p> <p>Rakentamislain muutos lyhyt vuokrauksesta on vielä eduskuntakäsittelyssä.</p> <p>15 § Määräys koskee lähinnä asemakaava-alueen ulkopuolisia alueita. Asemakaava-alueella toimitaan asemakaavamääräysten asettamissa rajoissa.</p> <p>31 § Lisätään rakennusjärjestysehdotukseen lausunnon mukainen viittaus</p> <p>43 § Täydennetään lausunnon mukaisesti päivitettyyn rakennusjärjestysluonnokseen 44 §.</p>

	<p>pohjavesialueilla suojakerroksen paksuus tulisi olla vähintään 6 metriä. Täyttöjä tehtäessä on täyttöainesten oltava puhtaita, laadultaan täyttöön soveltuvia kiviperäisiä maa-aineksia”.</p> <p>§15 Elinkeinotoiminta asuinrakennuspaikalla suositellaan lisäämään kappale koskien esimerkiksi lyhyt vuokrausta ja muuta elinkeinotoimintaa asuinrakennuksissa. Esimerkiksi ”Elinkeinotoiminnan harjoittaminen asumiseen tarkoitetussa rakennuksessa voi vaatia mm. rakennuslupaa edellyttäviä muutoksia. Esimerkkinä lyhyt vuokraus/majoitustoiminta, elintarvikkeiden valmistaminen, kauneushoitola tai vastaava ihoa rikkova toiminta, autokorjaamo jne. Lisäksi monessa elinkeinotoiminnassa on noudatettava muiden viranomaisten, kuten ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisen ohjeita ja määräyksiä. ”</p> <p>Suosittelaa määrittämään Siilinjärven kunnan kanta lyhyt vuokraukseen: vaatiiko pysyvä tai pitkäaikainen majoitustoiminta muutoslupaa rakennusvalvonnasta asuinhuoneistoon tai omakotitaloon? Maininta että majoitustoiminnan kriteerien täytyminen ratkaistaan kokonaisharkintana.</p> <p>”31 § Melun, pölyn ja tärinän huomioiminen” suositellaan lisäämään myös viittaus ”lisäksi melun, tärinän ja pölyhaittojen osalta tulee noudattaa ympäristön- ja terveydensuojelun lainsäädäntöä”.</p> <p>43 § Veden hankinta ja jätevesien johtaminen suositellaan lisäämään kappaleeseen seuraavasti: ”Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitseva rakennuspaikka on liitettävä laitoksen vesijohtoon sekä jätevesiviemäriin vesihuoltolain mukaisesti. Vesihuoltolaitoksen toiminta alueen ulkopuolella rakentajan on varmistettava talousveden riittävä laatu ja</p>	
--	---	--

	<p>saatavuus. Vesihuoltoverkoston ulkopuolella toimiva julkisessa tai kaupallisessa käytössä olevasta talousvesikaivosta on lisäksi ilmoitettava kunnan terveydensuojeluviranomaiselle sekä noudatettava terveydensuojeluviranomaisen ohjeita ja määräyksiä. Jätevesien käsittelyssä tulee noudattaa ympäristönsuojelulakia ja Siilinjärven kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä.”</p>	
<p>Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo</p>	<p>Alueellinen vastuumuseo toteaa, että ensimmäistä pykälää on hyvä täydentää yleistajuisella ohjeella, josta ilmenisi rakennusjärjestyksen merkitys esitettyä selkeämmin. Rakennusjärjestyksen tulisi edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kestävä kehitys – luoda ja ylläpitää kestävä elin- ja toimintaympäristöä.</p> <p>Rakennetun kulttuuriympäristön arvoihin viitataan rakennusjärjestyksen luonnoksessa useampaan otteeseen, mutta kokonaisuutta käsitellään myös erikseen luvussa 6. Esimerkiksi aurinkosähköjärjestelmien osalla (22 §) tuodaan esille mahdolliset suunnittelua ohjaavat suojelutavoitteet, vaikka pykälän nimi viittaakin enemmän uudisrakentamisen kohteisiin. Alueellinen vastuumuseo esittää §:n 24 suojelutyökalujen listalle lisättäväksi ne erityislainsäädännön nojalla suojeltavat kohteet. Ajantasainen tieto erityislainsäädännön nojalla suojeltavista rakennetun kulttuuriympäristön kohteista löytyy Museoviraston ylläpitämästä kulttuuriympäristön palveluikkunasta www.kyppi.fi. Alueellinen vastuumuseo jää pohtimaan, olisiko samaisessa pykälässä käsiteltäviin julkisivuihin kiinnitettävien laitteiden ja rakenteiden kohtaa täydennettävä niin, että luvanraisuudesta vapauttaminen ei koske kulttuuriympäristön kannalta tärkeitä kohteita.</p>	<p>Lausunnossa esitetyt huomiot on päivitetty rakennusjärjestysehdotukseen pykäliin 1,12,24 ja 26.</p>

	<p>Vastuumuseo kiinnittää rakennusjärjestyksen luonnoksessa huomiota siihen, ettei siinä tuoda esille arkeologista kulttuuriperintöä, jolla kuitenkin voi olla merkittävää vaikutusta rakentamiseen, sen suunnitteluun ja sijoittamiseen. Kiinteät muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain (295/1963) mukaisesti automaattisesti rauhoitettuja (1§) eikä niihin ei saa kajota ilman erillistä lupaa. Myös ennestään tuntemattomat muinaisjäännösten osalta voisi tuoda esille muinaismuistolain 14 § ilmoitusvelvollisuuden eli jos rakentamistoimenpiteiden aikana havaitaan muinaisjäännökseen viittaavia rakenteita, esinelöytöjä tms, tulee niistä ilmoittaa viipymättä Pohjois-Savon alueelliseen vastuumuseoon.</p> <p>Rakennusjärjestyksen 1§ pykälässä tuodaan esille se, että voimassa olevia kaavoja tulee noudattaa. Kaavoissa on merkittynä arkeologista kulttuuriperintöä, mutta kaavojen ongelmana on niiden ajantasaisuus, sillä tieto arkeologisesta kulttuuriperinnöstä karttuu koko ajan. Tällöin kaikki tiedossa olevat ja Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin merkityt kiinteät muinaisjäännökset ja muu tiedossa oleva arkeologinen kulttuuriperintö eivät ole merkittyinä kaavoihin. Tieto ja ymmärrys arkeologisen kulttuuriperinnön olemassaolosta ja vaikutuksista on edelleen puutteellista eikä kaikilla maanomistajilla ole tietoa kiinteistöllään sijaitsevasta kiinteästä muinaisjäännöksestä. Tällöin korostuu mm. rakennusjärjestysten sekä kuntien rakennusvalvontaviranomaisten merkitys arkeologisen kulttuuriperinnön huomioon ottamisessa.</p> <p>Pykälässä 12 Rakennuspaikka, tuodaan esiin selvitystarve huomioon ottaen suojelulliset, historialliset ja luontoarvot sekä ennusteet muuttuvista ilmasto-olosuhteista. Museo esittää sanan historialliset muutettavan muotoon kulttuuriympäristö. Tätä olisi</p>	
--	---	--

syytä myös avata esimerkiksi seuraavalla tavalla: Kun rakennuskohde tai toimenpide sijoittuu arvokkaaseen ympäristöön, suojeltuun kohteeseen tai kiinteän muinaisjäännöksen alueelle tai sen läheisyyteen, tulee hyvissä ajoin olla yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon. Maininta muinaisjäännöksen läheisyydestä on tarpeen, sillä muinaisjäännösrekisterissä esitetyt muinaisjäännösten aluerajaukset ovat alustavia ja puutteellisia, eivätkä kohteiden todelliset laajuudet ole useinkaan selvillä. Arkeologista kulttuuriperintöä koskevissa asioissa lausunnonantajina toimivat alueelliset vastuumuseot museolain (314/2019) 7§ mukaisesti. Pohjois-Savossa alueellisena vastuumuseona toimii Kuopion kulttuurihistoriallinen museo. Ajantasainen tieto arkeologisesta kulttuuriperinnöstä on saatavilla Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunasta www.kyppi.fi (arkeologiset kohteet). Kulttuuriympäristön palveluikkuna on hyvä tuoda esille rakennusjärjestyksessä, jolloin ihmiset pääsevät suoraan ja helposti kulttuuriympäristöä koskevan tiedon äärelle.

Vaihtoehtoisesti tämän voi tuoda esille myös luvussa 6 ja pykälässä 24, jossa käsitellään arvokkaita ja suojeltuja ympäristöjä ja kohteita. Tämän pykälän osalta museo huomauttaa, että listalta puuttuvat valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet. Museovirasto on laatinut valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden inventoinnin (VARK). Hankkeessa on määritetty manner-Suomen merkittävimmät arkeologiset kohteet. Valtioneuvosto hyväksyi sen maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi 7.11.2024. VARK-inventointi on tuotava esille listauksessa. Siilinjärvellä VARK-alueita on kaksi,

	<p>Saunalahden varhaismetalliskautinen lapinraunio-alue sekä Toivalan Hanhimäen ensimmäisen maailmansodan aikaiset puolustusvarustukset.</p> <p>Selvitysvaatimuksia käsitellään pykälässä 26. Kulttuuriarvot- sanan tilalla on syytä käyttää termiä kulttuuriympäristöarvot. Tähän tulee lisätä myös huomio arkeologisesta kulttuuriperinnöstä eli mikäli toimenpide kohdistuu kiinteään muinaisjäännökseen tai muuhun kulttuuriperintökohteeseen-- . Museoviranomaisen tilalla on selkeämpää mainita alueellinen vastuumuseo, joka toimii museolain nojalla alueellisena asiantuntijaviranomaisena kulttuuriympäristön osalta.</p>	
--	---	--